ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 8, Sayı: 104, Mayıs 2020, s. 332-352

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.42656>

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date
25.03.2020

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date
29.05.2020

Öğr. Gör. Dr. Neşegül PARLAK
Ordu Üniversitesi, Fatsa MYO
nparlak@odu.edu.tr

FINANSAL OKURYAZARLIK DÜZEYİ: MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Öz

Dijital çağın gerektirdiği okuryazarlık alanlarından biri olarak değerlendirilen finansal okuryazarlık kavramı, bireylerin finansal konular ve finansal uygulamalar hakkında bilgi sahibi olması ve sahip olduğu bu finansal bilgi sayesinde gelirini etkin bir şekilde yönetebilmesi, bunun yanı sıra doğru yatırım ve tasarruflara yönelecek bireysel bütçe kontrolünü sağlaması olarak ifade edilebilir. Bireylerin finansal konularda bilgi sahibi olması, tasarrufların artırılması yoluyla kıt finansal kaynakların doğru kullanılmasına ve finansal risklerin doğru yönetilmesi ile mikro düzeyde bireyin, makro düzeyde ise ülkelerin politika ve stratejilerine yön vermesi ve toplumun refahını artırması açısından önemli bir etkidir. Bireylerin erken yaşlarda yüksek finansal bilgi düzeyine sahip olması finansal konularda daha doğru ve sağlıklı kararlar almasını sağlayarak, olası ekonomik riskleri yönetebilmesine ve fırsatları kullanılabilmesine katkı sağlayacaktır. Bu araştırmada, meslek yüksekokulu öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyinin tespiti yapılmış ve finansal okuryazarlık düzeyi ile demografik değişkenler arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmada, meslek yüksekokulu öğrencilerinin, finansal okuryazarlık düzeyi ile çeşitli demografik değişkenler arasında anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda, meslek yüksekokulu öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyinin düşük olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Finansal Okuryazarlık, Finansal Okuryazarlık Düzeyi, Meslek Yüksekokulu

FINANCIAL LITERACY LEVEL: A RESEARCH ON VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS

Abstract

Financial Literacy can be explained, which is considered as one of the literacy areas required by the digital age, that people have information about financial events and financial practices and that they can manage their income effectively thanks to this financial information, as well as providing personal budget control by turning towards the right investments and savings. Persons having knowledge of financial matters is an important factor to use scarce financial resources by increasing savings correctly, to manage the financial risks correctly and direct the policies and strategies of people at the micro level and of the countries at the macro level and to increase the welfare of society. The fact that people have a high level of financial knowledge at an early age will enable them to make more accurate and sound decisions on financial matters, and will contribute to managing potential economic risks and utilizing opportunities. In this study, financial literacy level of vocational school students was determined and the relationship between financial literacy level and demographic variables was examined. As a result of the research, it was determined that vocational school students had a significant relationship between financial literacy level and various demographic variables. In the research, it was determined that the vocational school students' financial literacy level was low.

333

Keywords: Financial Literacy, Financial Literacy Level, Vocational School

1. GİRİŞ

Finansal okuryazarlık düzeyi, bireylerin finansal varlıklar hakkında doğru bilgiye sahip olması ve sahip olduğu doğru bilgi sayesinde aldığı finansal kararlarda tasarruf ve tüketim dengesini sağlayarak fayda elde edebilmesidir. Kişilerin finansal sorunlara çözüm üretebilmeleri, fırsatları değerlendirebilmeleri ve finansal konularda etkin kararlar alabilmeleri yüksek finansal okuryazarlık düzeyine sahip olabilmeleri ile mümkündür. Kişilerin sahip oldukları gelirleri ile oluşturdukları tasarruf ve tüketim dengesi kısa vadede kişinin finansal durumuna katkı sağlarken, uzun vadede ülke ekonomisine de katkı sağlayan bir eylemdir.

Literatürde üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyini ölçmeye yönelik yapılan çalışmalarda birçok farklı değişken kullanılmıştır. Bu çalışmada da, (Er vd., 2017) tarafından üniversite öğrencileri üzerine uygulanan ölçek kullanılmıştır. Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin, seçilen değişkenlere göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Araştırma iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde finansal okuryazarlık kavramı ve finansal karar ilişkisi üzerinde durulacak ikinci bölümde ise bir devlet üniversitesine bağlı meslek yüksekokulu öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyini tespit etmek üzere uygulanan anket çalışmasının bulgu, analiz ve sonuçlarına yer verilecektir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Günlük yaşantımızda sıklıkla karşılaştığımız finans kavramı, kişilerin ihtiyaç duyduğu nakit, nakde çevrilebilir değerler ve vadesiz mevduat gibi fonların sağlanması ve bunların etkili bir şekilde kullanılmasını ifade eder (Aba Şenbayram, 2019:3). Finans, kişilerin, kurumların ve örgütlerin yarar sağlayabilecekleri para, fon ve sermaye gibi maddi kaynakları kapsar (Okka,

2010: 6). Finansal okuryazarlık ise, bireyin daha etkin finansal kararlar alması için sahip olması gereken finansal bilgi ve yeteneği, finansı anlayabilme becerisidir (Kılıç vd., 2015:130). 2008 yılında meydana gelen küresel finans krizi sonrasında uluslararası literatüre giren finansal okuryazarlık kavramı (Öcal ve Özcan, 2018:139), kişilerin, sahip olduğu kıt kaynakları etkin bir şekilde kullanabilmeleri için gerekli bilgi ve beceriye sahip olmalarının önemliliği ile gündeme gelmiştir (Demir vd., 2016:431).

Remund (2010) finansal okuryazarlığı beş farklı kategoride sınıflandırmıştır. Bunlar:

1. Finansal kavramları bilme düzeyi,
2. Finansal kavramlar hakkında konuşabilme yeteneği,
3. Kişisel finans yönetimi yapabilme becerisi,
4. Uygun finansal kararları verebilme kabiliyeti,
5. Gelecek finansal ihtiyaçlar için etkin planlama yapabilme becerisi.

Sahip olduğu kıt finansal kaynaklar ile maksimum fayda sağlamak isteyen tüm bireylerin belirli düzeyde finansal okuryazar olması gereklidir (Mercan vd., 2012: 111). Finansal okuryazarlık düzeyi, bireylerin gelirini yönetme konusunda doğru finansal kararlar alması için sahip olması gereken finansal bilgi ve yetenekleri ile bireyin finansı anlayabilme becerisidir (Kılıç vd., 2015:136). Finansal okuryazarlık düzeyi erken yaşlarda ailenin yönlendirmesi ile, eğitim-öğretim çağında ise finansal bilgi düzeyini arttırıcı eğitim yoluyla sağlanan birikim ile beceri ve yeteneğe dönüşür. Finansal okuryazarlık düzeyi yüksek olan birey, banka hesabında gelir-gider dengesini sağlayabilen, bütçe hazırlayabilen, geleceğe yönelik tasarruf yapabilen, borçtan kaçınan veya borcu yönetebilen bireylerdir (Danışman vd., 2016: 3). Bireylerin genç yaşlarda finansal bilgi birikimine sahip olması, ileriki yaşlarında karşılaştıkları finansal kriz ve problemler ile başa çıkabilmelerini kolaylaştıracak ve olumsuz durumları azaltabilecek ya da önleyebilecektir (Er ve Taylan, 2017:299).

Finansal okuryazarlık düzeyi bireylerin finansal farkındalık seviyelerinin artırılması ve alınan finansal kararların bilinçli olabilmesinin sağlanabilmesi açısından önemlidir (Alkaya ve Yağlı, 2015:586). Bireylerin finansal okuryazarlık düzeylerinin yüksek olması, şeffaf bir yatırım ortamının oluşması ile piyasa etkinliğinin gelişimi açısından da önemlidir. Finansal okuryazarlık düzeyinin artması, bireylerin gündelik yaşamlarına ilişkin finansal kararlarının etkinliğini artırarak, bilgiye olan talebi artmasını sağlayacak ve finansal piyasaların daha şeffaf ve daha verimli olmasına katkı sağlayacaktır (Fettahoğlu, 2015:102). Doğru ve yerinde finansal kararlar mikro düzeyde bireyin ve hane halkının, makro düzeyde de toplumun refahını artırır (Barış, 2015: 25). Bireylerin finansal tutum ve davranışları, geleceğe yönelik harcama ve tasarruf yapma gibi parasal konularda alınacak kararlarını etkilemektedir. Bireyler ne kadar erken dönemde finansal okuryazarlık yeteneğine sahip olursa, şimdiki ve gelecekteki finansal hedefleri için ne yapması gerektiğine dair daha net kararlara sahip olacaktır (Utami, 2014:24). Bireylerinin finansal okuryazarlık düzeyinin yeterli düzeyde olmaması nedeniyle alınan yanlış finansal kararlar sadece bireyin değil toplum refah seviyesini olumsuz etkileyecektir.

Finansal okuryazarlık bireylerin finansal kararlarını doğrudan etkileyebilmesi nedeniyle; bireylerin, paralarını yönetebilmek, aylık bütçe giderlerini belirlemek ve günlük harcamalarını kontrol edebilmek gibi finansal okuryazarlıklarını iyileştirmek için olumlu özellik ve alışkanlıklar geliştirmesi gerekmektedir. Finansal okuryazarlık düzeyi kişilerin alacağı finansal kararlarını

doğrudan etkileme gücüne sahiptir. Dolayısıyla, bireylerin, gelirlerini yönetebilmek, bütçe kontrolü sağlamak ve tasarruf mekanizması geliştirerek refah seviyesini arttırmak için olumlu özellik ve alışkanlıklar geliştirmesi gerekmektedir.

Ulusal ve uluslararası literatür incelendiğinde finansal okuryazarlık düzeyini tespit etmeye yönelik farklı hedef kitlelerin baz alınarak çok sayıda araştırma yapıldığı görülmektedir. Bu araştırmalardan bazılarında aşağıda yer verilmiştir.

Yazar/Yazarlar	Hedef Kitle	Sonuç
Chen ve Volpe (1998)	Üniversite Öğrencileri	Öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin yeterli düzeyde olmadığını tespit etmiştir.
Er vd. (2014)	Üniversite öğrencileri (İİBF ve Mühendislik Fakültesi)	Öğrencilerin eğitim alanları ile finansal okuryazarlık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.
Sarıgül (2014)	Üniversite Öğrencileri	Öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin yetersiz olduğu tespit edilmiştir.
Öztürk ve Demir (2015)	Akademik Personel	Finansal okuryazarlık düzeylerinin yeterli düzeyde olduğu ancak yine de finansal eğitime ihtiyaç duyulduğunu tespit etmiştir.
Ergün vd. (2014)	Üniversite Öğrencileri (İİBF İşletme Bölümü)	Öğrencilerin temel düzeyde finansal okuryazarlık düzeyine sahip olduğu, ayrıca öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin, öğretim şekline, cinsiyete ve aylık ortalama hane gelirine göre değiştiği tespit edilmiştir.
Bayram (2015)	Üniversite Öğrencileri (İİBF ve Meslek Yüksekokulu öğrencileri)	Finansal derslerin ağırlıklı olarak müfredatlarında yer aldığı fakülte öğrencilerinin meslek yüksekokulu öğrencilerine göre finansal okuryazarlık düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.
Çam ve Barut (2015),	Meslek Yüksekokulu Öğrencileri	Öğrencilerin finansal okuryazar olmadıkları ve finansal ilişkin temel kavramlar hakkında yeterli bilgiye sahip

		olmadıkları tespit edilmiştir.
Coşkun (2016)	Meslek Yüksekokulu öğrencileri	Öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir.
Seyrek ve Gül (2017)	Üniversite Öğrencileri	Finansal okuryazarlığın girişimcilik niyeti üzerinde etkili olmadığı tespit edilmiştir
Aba Şenbayram (2019)	Meslek Yüksekokulu Öğrencileri	Finansal bilgi düzeylerinin yeterli olduğu tespit edilmiştir.
Kaya ve Güneş (2019)	Üniversite Öğrencileri (İİBF Bankacılık ve Finans Bölümü)	Öğrencilerin genel finansal okuryazarlık seviyelerinin; orta düzey olduğu tespit edilmiştir.

3. ARAŞTIRMA

Araştırma, meslek yüksekokulu öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyini tespit etmek ve öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyi ile demografik özellikleri arasındaki ilişkiyi incelemek üzere yapılmıştır. Bu amaçla, Türkiye’deki bir devlet üniversitesinin meslek yüksekokulu’nda öğrenim gören farklı bölümlerdeki öğrencilerine anket uygulaması yapılmıştır. Araştırmada kullanılan veriler, 2019-2020 eğitim-öğretim yılı içerisinde Kasım-Aralık 2019 ve Ocak 2020 tarihleri arasında meslek yüksekokulu’nda öğrenim gören 175 öğrencinin yanıtladığı anket formundan elde edilmiştir. Bu meslek yüksekokulu dışında öğrenim gören öğrencilerinin çalışmada dışında tutulması çalışmanın kısıtını oluşturmaktadır.

Bu araştırma için gerekli verilerin toplanmasında I. Dereceden veri toplama yöntemlerinden anket yöntemi uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan anket formu, (Er vd., 2017) tarafından finansal okuryazarlık düzeyini tespit etmeye yönelik olarak geliştirilen anket formu kullanılmıştır. Üç bölümden oluşan anket formunda; birinci bölüm öğrencilerin demografik bilgilerini, kalan iki bölüm ise finansal okuryazarlık seviyelerini tespit etmek için oluşturulan sorulardan meydana gelmektedir. Finansal okuryazarlık düzeyine ilişkin ifadeler ise 3’lü Likert ölçeği (1: Yanlış, 2: Bilgi Yok, 3: Doğru) çerçevesinde geliştirilmiştir.

3.1. Verilerin Analizi ve Bulgular

Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde çok değişkenli istatistiksel analizler ile parametrik ve parametrik olmayan testlerden yararlanılmıştır. Analizlerin yapılmasında SPSS paket istatistik programı kullanılmıştır. SPSS programı yardımıyla frekans dağılımı, aritmetik ortalama, standart sapma, yüzdeler ve ki kare analizleri yapılmıştır.

Tablo 1. Katılımcıların Sosyo-Demografik Özellikleri

f	%	Geçerli %	Birikimli %	F	%	Geçerli %	Birikimli %
Cinsiyet				Finans Eğitimi Aldınız mı?			
Erkek	82	46.9	46.9	Evet	11	6.4	6.4
Kadın	93	53.1	100.0	Hayır	162	93.6	100.0
Öğretim Türü				Aileye Finansal Bağımlılık			
1. Öğretim	151	86.3	86.3	Evet	115	66.1	66.1
2. Öğretim	24	13.7	100.0	Hayır	23	13.2	79.3
Mezun Olunan Lise				Kısmen	36	20.7	100.0
Anadolu Lisesi	60	34.3	34.3	İkamet Yeri			
Diğer	24	13.7	48.0	Aile/Akraba Yanı	34	19.4	20.0
Meslek Lisesi	91	52.0	100.0	Daire (kiralık)	34	19.4	39.4
Bölüm				Diğer	7	4.0	43.4
Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölüm	56	32.6	32.6	Öğrenci yurdu	99	56.6	100.0
Motorlu Araçlar ve Ulaşım Teknolojileri Bölümü	74	43.0	75.6	Ailenin Aylık Geliri			
Muhasebe ve Vergi Bölümü	31	18.0	93.6	2.020 TL'den a	62	35.4	38.3
Tasarım Bölümü	11	6.4	100.0	2.100–4.999 TL	81	46.3	84.6
Not Ortalaması				5.000–9.999 TL	18	10.3	94.9
1,00-1,99	8	5.5	5.5	Bilmiyorum	9	5.1	100.0
2,00-2,99	109	75.2	80.7	Finansal Durumun Derse Etkisi			
3,00-4,00	28	19.3	100.0	Evet	81	46.3	47.4
Öğrenim Görülen Yarıyıl				Hayır	92	52.6	100.0
1. Yarıyıl	66	37.7	37.7	Finansal Danışma			
2. Yarıyıl	19	10.9	48.6	Anne	44	25.1	25.7
3. Yarıyıl	81	46.3	94.9	Baba	22	12.6	38.3
4. Yarıyıl ve Üstü	9	5.1	100.0	Başka Kişi	24	13.7	52.0
Anne Eğitim Düzeyi				Her İkisi	84	48.0	100.0
İlköğretim	113	66.9	66.9	Mali Destek Kaynağı			
Lise	38	22.5	89.3	Hiçbir mali yardım almıyorum	98	56.0	58.9
Okur-Yazar	18	10.7	100.0	KYK Kredisi	55	2.3	61.1

Baba Eğitim Düzeyi					KYK Öğrenci Bursu	15	8.6	8.6	69.7
İlköğretim	101	58.4	58.4	58.4	Kredi Kartı Kullanımı				
Ön lisans ve üzeri	13	7.5	7.5	65.9	Evet	86	49.1	49.1	49.1
Lise	50	28.9	28.9	94.8	Hayır	89	50.9	50.9	100.0
Okur-Yazar	9	5.2	5.2	100.0	Toplam	175	100.0	100.0	100.0

Çalışmanın bu kısmında katılımcıların demografik sorulara verdiği yanıtlar ile finans bilgileri arasında istatistiksel bir ilişkinin varlığı sorgulanmıştır. Bireylere yöneltilen sorular için uygun görülen yanıt sayısı üç (“yanlış”, “bilgim yok”, “doğru”) olduğundan mevcut ilişkiler, (r x c) kontenjans tabloları kullanılarak ve beklenen göze değeri sayısı dikkate alınarak Pearson Ki-Kare veya Freeman-Halton-Fisher Exact testleri yardımı ile ortaya konmuştur. Anlamlı ilişkinin bulunduğu tablolar için ikili karşılaştırmalar (post-hoc analizleri) Bonferroni düzeltmesi göz önünde tutularak Beasley ve Schumacker (1995) tarafından önerilen yöntem kullanılmıştır.

Tablo 2.Ki Kare İlişki Tablosu.

	Soru1	Soru2	Soru3	Soru4	Soru5	Soru6	Soru7	Soru8	Soru9	Soru10	Soru11	Soru12	Soru13	Soru14	Soru15	Soru16
Cinsiyet	4.029 ^a	.181 ^a	.926 ^a	1.227 ^a	5.783 ^a	1.230 ^a	7.265^a	1.285 ^a	3.324 ^a	.736 ^a	.335 ^a	.799 ^a	3.633 ^a	1.637 ^a	5.914 ^a	13.336^a
	0.133	0.914	0.629	0.541	0.055	0.541	0.026	0.526	0.19	0.692	0.846	0.671	0.163	0.441	0.052	0.001
Öğretim Türü	7.348^a	.676 ^a	1.243	2.044 ^a	3.935 ^a	2.958	0.938	1.676 ^a	.145 ^a	3.686 ^a	1.035 ^a	1.977 ^a	.777 ^a	.065 ^a	7.672^a	6.200^a
	0.025	0.713	0.52	0.36	0.14	0.241	0.607	0.433	0.93	0.158	0.596	0.372	0.678	0.968	0.022	0.045
Bölüm	3.450 ^a	5.645 ^a	12.142	2.133	10.845 ^a	1.34	9.403 ^a	6.379 ^a	5.237	8.108	4.562	4.327	6.619	4.863	15.356^a	14.769^a
	0.751	0.464	0.046	0.921	0.093	0.983	0.152	0.382	0.514	0.224	0.607	0.641	0.355	0.567	0.018	0.022
AGNO	2.114	4.206	11.853	3.539	0.74	4.18	2.083	2.137	4.524	2.599	1.632	6.889	8.288	4.874	5.651	0.965
	0.745	0.353	0.011	0.459	0.972	0.336	0.763	0.722	0.32	0.651	0.845	0.124	0.067	0.295	0.212	0.927
Aile Fin Dest.	4.253 ^a	1.580 ^a	3.098	2.612 ^a	2.082 ^a	4.342	2.496	5.238 ^a	2.651 ^a	4.296 ^a	5.174 ^a	5.866 ^a	2.050 ^a	1.578 ^a	12.544^a	5.467 ^a
	0.373	0.812	0.547	0.625	0.721	0.347	0.653	0.264	0.618	0.367	0.27	0.209	0.727	0.813	0.014	0.243
İkamet Yeri	.187 ^a	5.547 ^a	1.596 ^a	4.599 ^a	6.498 ^a	3.362 ^a	1.435 ^a	5.211 ^a	10.562^a	6.450 ^a	7.112 ^a	4.666 ^a	8.927 ^a	6.536 ^a	4.432 ^a	5.054 ^a
	0.996	0.236	0.81	0.331	0.165	0.499	0.838	0.266	0.032	0.168	0.13	0.323	0.063	0.163	0.351	0.282
Finansala Durumun	3.417 ^a	2.203 ^a	.679 ^a	.209 ^a	.236 ^a	1.234 ^a	.166 ^a	6.712^a	.660 ^a	.149 ^a	1.472 ^a	3.687 ^a	.387 ^a	1.486 ^a	1.591 ^a	1.144 ^a
Derslere Etkisi	0.181	0.332	0.712	0.901	0.889	0.54	0.92	0.035	0.719	0.928	0.479	0.158	0.824	0.476	0.451	0.564
Mali Destek	6.068 ^a	13.960^a	2.766 ^a	4.981 ^a	6.282 ^a	4.681	2.076 ^a	3.618 ^a	9.669^a	1.848 ^a	7.549 ^a	7.611 ^a	6.033 ^a	12.395^a	17.132^a	8.421 ^a
Kaynağı	0.194	0.007	0.598	0.289	0.179	0.294	0.722	0.46	0.046	0.764	0.11	0.107	0.197	0.015	0.002	0.077
Kredi Kartı	.591 ^a	1.120 ^a	4.599 ^a	.098 ^a	.243 ^a	4.249 ^a	.102 ^a	7.754^a	10.090^a	1.046 ^a	5.012 ^a	3.850 ^a	2.092 ^a	2.550 ^a	6.175^a	4.112 ^a
Kullanımı	0.744	0.571	0.1	0.952	0.886	0.12	0.95	0.021	0.006	0.593	0.082	0.146	0.351	0.279	0.046	0.128

^a Pearson Ki-Kare

Katılımcı Yanıtların Yüzdesel Dağılımı

3.1.1. Cinsiyet ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İstatistiksel İlişkiler

Katılımcılara yöneltilen 16 sorudan sadece 7. ve 16. sorulara verilen yanıtlar ile cinsiyet arasında istatistiksel bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($\chi^2(2)= 7.265$, $p<.05$ ve $\chi^2(2)= 13.336$, $p<.01$, sırasıyla).

Tablo 3. Cinsiyet ve 7. Soru Arasındaki İlişki

		Fiyatı 400 TL olan bir üründe %10 oranında indirim, 50 TL'lik indirime göre daha iyi bir indirimdir			Toplam
		Yanlış	Bilgim Yok	Doğru	
Cinsiyet	% Cinsiyet içi	72.0%	15.9%	12.2%	100.0%
	Erkek % Soru7 içi	54.6%	40.6%	29.4%	47.1%
	Adj. Res.	2.5	-.8	-2.3	
	% Cinsiyet içi	53.3%	20.7%	26.1%	100.0%
	Kadın % Soru7 içi	45.4%	59.4%	70.6%	52.9%
	Adj. Res.	-2.5	.8	2.3	
Toplam	% Cinsiyet içi	62.1%	18.4%	19.5%	100.0%
	% Soru7 içi	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Temel finans bilgi düzeyini ölçmede basit matematiksel hesaplamaların içerildiği 7. soruya verilen yanıtlar incelendiğinde, her iki cinsiyet grubu da kendi içlerinde gerçekte yanlış bir hüküm ifade eden bu soru ifadesine yüksek oranda “yanlış” seçiminde bulunarak doğru bir hükme varmalarına karşın, soru maddesi dahilinde erkekler, %54.6 yüzdesi ile kadınlara (%45.4) göre daha yüksek oranda doğru hükme varmışlardır. Yine ortaya çıkan istatistiksel ilişkinin bir diğer kaynağı da aynı temele dayanan ancak az önce ifade edilenin tersine 7. soru maddesine “doğru” diyerek yanlış hükümde bulunan kadınların (%70.6) erkeklere (%29.4) göre daha yüksek orana sahip olmalarından ileri gelmektedir.

Tablo 4. Cinsiyet ve 16. Soru Arasındaki İlişki

		<i>Şu anda 1 Dolar 1 Euro'dan daha değerlidir.</i>			
		Yanlış	Bilgim Yok	Doğru	Toplam
Cinsiyet	% Cinsiyet içi	69.5%	15.9%	14.6%	100.0%
	Erkek % Soru16 içi	59.4%	36.1%	28.6%	47.1%
	Adj. Res.	3.6	-1.5	-2.8	
	% Cinsiyet içi	42.4%	25.0%	32.6%	100.0%
	Kadın % Soru16 içi	40.6%	63.9%	71.4%	52.9%
	Adj. Res.	-3.6	1.5	2.8	
Toplam	% Cinsiyet içi	55.2%	20.7%	24.1%	100.0%
	% Soru16 içi	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Parite veya kur kavramları üzerinden finansal okuryazarlık düzeyini ölçmeyi amaçlayan 16. Soru için Tablo 3 incelendiğinde; her ne kadar her iki cinsiyet grubu da kendi içlerinde erkekler %68.8 ve kadınlar %41.8 ile yüksek oranda “yanlış” seçiminde bulunarak doğru bir hükme varmışlarsa da bu seçimi tercih eden erkeklerin yüzdesi %57.3 yine kadınların yüzdesine %42.7 göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Benzer şekilde ancak tersine, ilgili soruya “doğru” yanıtını vererek yanlış hükme varan erkeklerin ve kadınların yüzdesinin sırasıyla %25 ve %75 olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla bu sonuçlar ışığında erkeklerin para birimleri ve karşılıkları konusunda kadınlara oranla daha bilgili olduğu söylenebilir.

3.1.2. Öğretim Türü ile Finansal okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İstatistiksel İlişkiler

Katılımcılara yöneltilen 16 sorudan sadece 1., 15. ve 16. sorulara verilen yanıtlar ile Öğrenim Türü arasında istatistiksel bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($\chi^2(2)= 7.348$, $p<.05$, $\chi^2(2)= 7.672$, $p<.05$, $\chi^2(2)= 6.200$, $p<.05$ sırasıyla).

Tablo 5.Öğretim Türü ve 1. Soru Arasındaki İlişki

$\chi^2(2)= 7.348, p<.05$		Öğrenim kredisi borcu, ödeyemeyecek durumda olduğumuz hallerde silinebilir.			
		Yanlış	Bilgim Yok	Doğru	Toplam
Öğretim Türü	% within ÖğretimTürü	24.0%	21.3%	54.7%	100.0%
	1.Öğretim % Soru1 içi	87.8%	100.0%	81.2%	86.2%
	Adj. Res.	.3	2.5	-2.3	
	% within ÖğretimTürü	20.8%	0.0%	79.2%	100.0%
	2.Öğretim % Soru1 içi	12.2%	0.0%	18.8%	13.8%
	Adj. Res.	-.3	-2.5	2.3	
Toplam	% within ÖğretimTürü	23.6%	18.4%	58.0%	100.0%
	% Soru1 içi	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Gerçekte yanlış bir hüküm ifade eden “Öğrenim kredisi borcunun ödenemeyecek olması durumu hallerinde silinebilir” soru ifadesine hem 1. Öğretim hem de 2. Öğretim öğrencileri yüksek oranda “doğru” yanıtını vererek finansal okuryazarlık açısından yanlış bir yargıya vardıkları gözlenmiştir. Ortaya çıkan istatistiksel anlamlı ilişkiye ve temeline bakıldığında ise bu soru maddesine “doğru” yanıtını veren 1. Öğretim öğrencilerin yüzdesi (%81.2) ile 2. Öğretim öğrencilerine (%18.8) kıyasla daha yüksek olduğu, aynı zamanda aynı soru maddesi için “bilgim yok” seçeneğine yönelen tüm katılımcıların 1. Öğretim ’de okuyan öğrenciler olmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 6. Öğretim Türü ve 15. Soru Arasındaki İlişki

$\chi^2(2)= 7.672, p<.05$		Bugün cebimizde bulunan 100 TL, yarın elimize geçecek olan 100 TL'den daha değerlidir.			
		Yanlış	Bilgim Yok	Doğru	Toplam
Öğretim Türü	% within ÖğretimTürü	31.3%	24.0%	44.7%	100.0%
	1.Öğretim % Soru15 içi	94.0%	92.3%	78.8%	86.2%
	Adj. Res.	1.9	1.3	-2.8	
	% within ÖğretimTürü	12.5%	12.5%	75.0%	100.0%
	2.Öğretim % Soru15 içi	6.0%	7.7%	21.2%	13.8%
	Adj. Res.	-1.9	-1.3	2.8	
Toplam	% within ÖğretimTürü	28.7%	22.4%	48.9%	100.0%
	% Soru15 içi	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Yine öğretim türü ile 15. Soru arasında ortaya çıkan istatistiksel anlamlı ilişkinin kaynağı, 1. Öğretim öğrencilerinin yüzdesinin %78.8 ile 2. Öğretim öğrencilerinin yüzdesine (%21.2) göre daha yüksek olması temeline dayanmaktadır.

Tablo 7.Öğretim Türü ve 16. Soru Arasındaki İlişki

		<i>Şu anda 1 Dolar 1 Euro'dan daha değerlidir.</i>			
		Yanlış	Bilgi Yok	Doğru	Toplam
Öğretim Türü	% within ÖğretimTürü	58.7%	20.0%	21.3%	100.0%
	1.Öğretim % Soru16 içi	91.7%	83.3%	76.2%	86.2%
	Adj. Res.	2.3	-.6	-2.2	
	% within ÖğretimTürü	33.3%	25.0%	41.7%	100.0%
	2.Öğretim % Soru16 içi	8.3%	16.7%	23.8%	13.8%
	Adj. Res.	-2.3	.6	2.2	
Toplam	% within ÖğretimTürü	55.2%	20.7%	24.1%	100.0%
	% Soru16 içi	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tablo 7’de sunulan sayısal veriler incelendiğinde mevcut istatistiksel ilişki 1. Öğretimde eğitim gören öğrencilerin %58.7 oranında “yanlış” seçimi ile doğru bir yargıya ulaşmaları ve bununla birlikte 2. Öğretimde eğitim gören katılımcılarda bu oranın %33.3 ile daha düşük düzeyde kalmasından kaynaklanmaktadır. Benzer şekilde 2. Öğretimde eğitim gören öğrencilerin %41.7 si ilgili soruya “doğru” yanıtı verirken 1. Öğretim ’de okuyan öğrenciler %21.3 ile daha az oranda “doğru” yanıtı verdikleri gözlenmiştir. Buna göre parite veya kur kavramları üzerinden finansal okuryazarlık düzeyini ölçmeyi amaçlayan 16. Soru için 1. Öğretim de okuyan öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin 2. Öğretim öğrencilerine göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

3.1.3.Öğrenim Görülen Bölüm ile Finansal okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İstatistiksel İlişkiler

Katılımcılar bu kez öğrenim gördükleri bölüm üzerinden değerlendirildiğinde, yöneltilen finansal bilgi düzeyi sorularından 3., 15. ve 16. sorulara verdikleri yanıtlar ile öğrenim görülen bölüm arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu gözlenmiştir.

(FET = 12.142, $p < .05$, $\chi^2(6) = 15.356$, $p < .05$, $\chi^2(6) = 14.769$, $p < .05$, sırasıyla)

Tablo 8. Öğrenim Görülen Bölüm ve 3. Soru Arasındaki İlişki

		<i>Kullanılan öğrenci kredisi geri ödeme tarihinden önce ödenirse erken ödeme indirimi uygulanır.</i>			
		Yanlış	Bilgi Yok	Doğru	Toplam
Bölüm	Çocuk Bakımı ve % Bölüm içi	12.5%	14.3%	73.2%	100.0%

Gençlik Hizmetleri Bölümü	% Soru3 içi	25.0%	26.7%	36.9%	33.1%
	Adj. Res.	-1.0	-.8	1.5	
	% Bölüm içi	12.5%	16.7%	70.8%	100.0%
Motorlu Araçlar ve Ulaşım Teknolojileri Bölümü	% Soru3 içi	32.1%	40.0%	45.9%	42.6%
	Adj. Res.	-1.2	-.3	1.2	
	% Bölüm içi	30.0%	30.0%	40.0%	100.0%
Muhasebe ve Vergi Bölümü	% Soru3 içi	32.1%	30.0%	10.8%	17.8%
	Adj. Res.	2.2	1.9	-3.3	
	% Bölüm içi	27.3%	9.1%	63.6%	100.0%
Tasarım Bölümü	% Soru3 içi	10.7%	3.3%	6.3%	6.5%
	Adj. Res.	1.0	-.8	-.1	
	% Bölüm içi	16.6%	17.8%	65.7%	100.0%
Toplam	% Soru3 içi	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Öğrenim görülen bölüm ile 3. soru arasındaki ilişkinin kaynaklarını incelemek üzere başvurulmuş Tablo 8'e göre, öğrencilerin bölüm fark etmeksizin yüksek oranda (%65.7) *doğru* yanıtına yönelerek yanlış bir hükme vardıkları gözlenmiştir. Ancak Muhasebe ve Vergi Bölümü'nde öğrenim gören öğrencilerin yanıt dağılımları daha kararsız ve diğer bölümlerle kıyaslandığında daha düşük olduğu (%40) görülmüştür. Dolayısıyla muhasebe ve vergi bölümü öğrencileri finansal bilgi düzeyi bakımından ilgili soru nezdinde diğer bölümlerden az daha bilgili fakat genel anlamda hala düşük bir profil sergilemişlerdir.

Tablo 9. Öğrenim Görülen Bölüm ve 15. Soru Arasındaki İlişki

$\chi^2(6)= 15.356, p<.05$		Bugün cebimizde bulunan 100 TL, yarın elimize geçecek olan 100 TL'den daha değerlidir.				
			Yanlış	Bilgim Yok	Doğru	Toplam
Bölüm	Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü	% Bölüm içi	21.4%	14.3%	64.3%	100.0%
		% Soru15 içi	24.0%	20.5%	43.9%	32.7%
		Adj. Res.	-1.6	-1.9	3.0	
Motorlu Araçlar ve Ulaşım Teknolojileri Bölümü		% Bölüm içi	27.0%	32.4%	40.5%	100.0%
		% Soru15 içi	40.0%	61.5%	36.6%	43.3%
		Adj. Res.	-.6	2.6	-1.7	
Muhasebe ve Vergi Bölümü		% Bölüm içi	40.0%	20.0%	40.0%	100.0%
		% Soru15 içi	24.0%	15.4%	14.6%	17.5%
		Adj. Res.	1.4	-.4	-1.0	
Tasarım Bölümü		% Bölüm içi	54.5%	9.1%	36.4%	100.0%
		% Soru15 içi	12.0%	2.6%	4.9%	6.4%
		Adj. Res.	1.9	-1.1	-0.8	

Toplam	% Bölüm içi	16.6%	29.2%	22.8%	48.0%
	% Soru15 içi	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tablo 9'a bakıldığında ise bölüm içi bazında 15. soruya yüksek oranda doğru yanıt yönelim, Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü (%64.3) ile Motorlu Araçlar ve Ulaşım Teknolojileri Bölümü'nde (%40.5) okuyan öğrenciler tarafından olduğu gözlenmektedir. Soru 15 bazında oranlar incelendiğindeyse diğer bölümler ile kıyaslandığında *doğru* seçeneğine %43.9 ile en yüksek yönelimin "Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü" öğrencileri tarafından olduğu gözlenmiştir. Öte yandan ilgili soruya *bilgim yok* seçimine en yüksek oranda (%61.5) motorlu taşıtlar ve ulaşım teknolojileri bölümünde okuyan öğrenciler yönelmiş ve dolayısıyla enflasyon kavramı konusunda kararsız kaldıkları gözlenmiştir. Son olarak bu bilgilere göre soru 15 nezdinde Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü öğrencilerinin finansal bilgi düzeylerinin yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 10. Öğrenim Görülen Bölüm ve 16. Soru Arasındaki İlişki

			<i>Şu anda 1 Dolar 1 Euro'dan daha değerlidir.</i>			
			Yanlış	Bilgim Yok	Doğru	Toplam
Bölüm	Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü	% Bölüm içi	39.3%	28.6%	32.1%	100.0%
		% Soru16 içi	23.2%	44.4%	45.0%	32.7%
		Adj. Res.	-3.0	1.7	1.9	
	Motorlu Araçlar ve Ulaşım Teknolojileri Bölümü	% Bölüm içi	70.3%	16.2%	13.5%	100.0%
		% Soru16 içi	54.7%	33.3%	25.0%	43.3%
		Adj. Res.	3.4	-1.4	-2.7	
	Muhasebe ve Vergi Bölümü	% Bölüm içi	51.6%	16.1%	32.3%	100.0%
		% Soru16 içi	16.8%	13.9%	25.0%	18.1%
		Adj. Res.	-.5	-.7	1.3	
Tasarım Bölümü	Tasarım Bölümü	% Bölüm içi	50.0%	30.0%	20.0%	100.0%
		% Soru16 içi	5.3%	8.3%	5.0%	5.8%
		Adj. Res.	-.4	.7	-.3	
Toplam		% Bölüm içi	16.6%	55.6%	21.1%	23.4%
		% Soru16 içi	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tablo 10'da 16. Soruda verilen ifadeye katılımcılar, öğrenim gördükleri bölüm fark etmeksizin kendi içlerinde yüksek oranda *yanlış* seçimine yönelerek doğru bir hükme varmışlardır. Bu yönelimin %/70.3 ile en yüksek motorlu taşıtlar ve ulaşım teknolojileri bölümünde olduğu görülmüştür. Benzer şekilde aynı bölüm öğrencileri diğer bölümler ile kıyaslandığında en az yüzdellik (%13.5) ile *doğru* seçimine yönelmişler ve bu bakımdan finansal bilgi düzeyleri diğer bölümlere kıyasla soru 16 bazında daha yüksek olduğu söylenebilir. Öte yandan çocuk bakımı ve gençlik hizmetleri bölümü öğrencilerinin her ne kadar kendi içlerinde %39.3 ile yüksek oranda *yanlış*

yanıtına yönelmiş olsalar da soru16 dahilinde bu oran %23.2 ile diğer bölümlere kıyasla daha düşük kalmıştır. Bu nedenle bu bölümde okuyan öğrencilerin görece finans bilgisinin daha az olduğu söylenebilir.

3.1.4. Aileye Olan Finansal Bağımlılık ile Finansal okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İstatistiksel İlişkiler

Katılımcıların ailelerine finansal açıdan bağlı olma durumları ile finansal bilgi düzeyi ölçme sorularından sadece 15. Soru için istatistiksel bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($\chi^2(4)= 12.544, p<.05$).

Tablo 11. Aileye Olan Finansal Bağımlılık ve 15. Soru Arasındaki İlişki

$\chi^2(4)= 12.544, p<.05$			<i>Bugün cebimizde bulunan 100 TL, yarın elimize geçecek olan 100 TL'den daha değerlidir</i>			
			Yanlış	Bilgim Yok	Doğru	Toplam
Ailenizden Destek Alıyor musunuz?	Evet	% Finansal Destek içi	26.3%	21.1%	52.6%	100.0%
		% Soru15 içi	60.0%	63.2%	70.6%	65.9%
		Adj. Res.	-1.0	-.4	1.3	
	Hayır	% Finansal Destek içi	52.2%	4.3%	43.5%	100.0%
		% Soru15 içi	24.0%	2.6%	11.8%	13.3%
		Adj. Res.	2.6	-2.2	-.6	
	Kısmen	% Finansal Destek içi	22.2%	36.1%	41.7%	100.0%
		% Soru15 içi	16.0%	34.2%	17.6%	20.8%
		Adj. Res.	-1.0	2.3	-1.0	
Toplam	% Finansal Destek içi	28.9%	22.0%	49.1%	100.0%	
	% Soru15 içi	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	

Mevcut ilişkinin kaynağını incelemek üzere oluşturulan Tablo 11'e göre 15. soruda verilen ifadeye katılımcılardan "ailenizden finansal destek alıyor musunuz" ifadesine hayır diyen öğrenciler diğer gruplar içi yüzdeler ile kıyaslandığında tam tersi oranda yanıtlar vermiş ve %52.2 lik bir yüzdelerle "yanlış" seçiminde bulunmuşlardır. Buna göre ailesinden finansal destek almayan katılımcılar gerçekte doğru bir ifade olan 15. soruya çoğunlukla *yanlış* seçiminde bulunarak finansal bilgi düzeyi bakımından düşük bir profil sergilemişlerdir.

3.1.5. Mali Destek Kaynağı ile Finansal okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İstatistiksel İlişkiler

Katılımcıların mali destek kaynakları ile sırasıyla 2. 9. 14. ve 15. sorulara verdikleri yanıtlar arasında istatistiksel bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($\chi^2(4)= 13.960, p<.01, \chi^2(4)= 9.669, p<.05, \chi^2(4)= 12.395, p<.05, \chi^2(4)= 17.132, p<.01$ sırasıyla).

Tablo 12. Mali Destek Kaynağı ve 2. Soru Arasındaki İlişki

$\chi^2(4)= 13.960, p<.01$			Öğrenim kredileri öğrenci mezun olsa da olmasa da geri ödenmek zorundadır.			Toplam
			Yanlış	Bilgim Yok	Doğru	
Mali Destek Kaynağı	KYK Bursu	% Mali Destek Kaynağı içi	40.0%	46.7%	13.3%	100.0%
		% Soru2 içi	6.0%	23.3%	5.3%	8.9%
		Adj. Res.	-1.6	3.1	-.9	
	KYK Kredisi	% Mali Destek Kaynağı içi	72.7%	9.1%	18.2%	100.0%
		% Soru2 içi	40.0%	16.7%	26.3%	32.7%
		Adj. Res.	2.4	-2.1	-1.0	
	Mali Yardım Alımı	% Mali Destek Kaynağı içi	55.1%	18.4%	26.5%	100.0%
		% Soru2 içi	54.0%	60.0%	68.4%	58.3%
		Adj. Res.	-1.4	.2	1.4	
	Toplam	% Mali Destek Kaynağı içi	59.5%	17.9%	22.6%	100.0%
		% Soru2 içi	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tablo 12’de, katılımcıların mali destek kaynağı ile 2. soru arasındaki ilişkinin kaynakları araştırılmış, mali desteğini KYK Kredisi üzerinden sağlayan bireylerin %72.7’si, gerçekte doğru bir ifade olan 2. soruya “yanlış” cevabı verirken sadece %18.2’si “doğru” cevabını vermiştir. Bu bağlamda ilgili öğrencilerin finansal bilgidен çok beklentilerini ortaya koydukları söylenebilir. Öte yandan mali destek olarak KYK bursu alan öğrenciler, kendi içlerinde %46.7 ile “bilgim yok” cevabına yönelmişler ve bu oran diğer gruplar bazında en yüksek yönelim olarak göze çarpmıştır. Burs alan öğrencilerin ortaya koyduğu bu yanıt dağılımı ise konuya olan umarsızlıkları olarak değerlendirilebilir.

Tablo 13. Mali Destek Kaynağı ve 9. Soru Arasındaki İlişki

$\chi^2(4)= 9.669, p<.05$			Net ücret, brüt ücret üzerinden vergi kesildikten sonra alınan ücrettir.			Toplam
			Yanlış	Bilgim Yok	Doğru	
Mali Destek Kaynağı	KYK Bursu	% Mali Destek Kaynağı içi	26.7%	6.7%	66.7%	100.0%
		% Soru9 içi	11.4%	1.6%	15.2%	9.1%
		Adj. Res.	0.5	-2.7	2.2	
	KYK Kredisi	% Mali Destek Kaynağı içi	24.1%	46.3%	29.6%	100.0%
		% Soru9 içi	37.1%	39.1%	24.2%	32.7%
		Adj. Res.	0.6	1.4	-1.9	

		% Mali Destek	18.8%	39.6%	41.7%	100.0%
	Mali Yar-	Kaynağı içi				
	dim Almi-	% Soru9 içi	51.4%	59.4%	60.6%	58.2%
	yorum	Adj. Res.	-0.9	.2	0.5	
Toplam		% Mali Destek	21.2%	38.8%	40.0%	100.0%
		Kaynağı içi				
		% Soru9 içi	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tablo 13 incelendiğinde ortaya çıkan istatistiksel ilişki mali desteğini sadece KYK bursu üzerinden alan öğrencilerden kaynaklandığı görülmüştür. Burs alan öğrenciler ilgili soruya diğer öğrenciler ile kıyaslandığında daha kesin hükümlerde bulunmuşlar ve *bilgim yok* seçeneğine gerek grup içi gerekse soru içi dağılımlarda sırasıyla %6.7 ve %1.6 ile çok düşük düzeyde yönelim göstermişlerdir.

Tablo 14. Mali Destek Kaynağı ve 14. Soru Arasındaki İlişki

$\chi^2(4)= 12.395, p<.05$		15 yıllık bir konut kredisi genellikle 30 yıllık bir konut kredisinden daha fazla aylık ödeme gerektirir.			
		Yanlış	Bilgim Yok	Doğru	Toplam
KYK Bursu	% Mali Destek	66.7%	26.7%	6.7%	100.0%
	Kaynağı içi				
	% Soru14 içi	17.2%	6.6%	2.3%	9.2%
	Adj. Res.	2.6	-0.9	-1.9	
Mali Destek Kaynagi	% Mali Destek	38.9%	42.6%	18.5%	100.0%
	Kaynağı içi				
	% Soru14 içi	36.2%	37.7%	22.7%	33.1%
	Adj. Res.	0.6	1.0	-1.7	
Mali Yar-	% Mali Destek	28.7%	36.2%	35.1%	100.0%
	Kaynağı içi				
	% Soru14 içi	46.6%	55.7%	75.0%	57.7%
	Adj. Res.	-2.1	-4	2.7	
Toplam	% Mali Destek	35.6%	37.4%	27.0%	100.0%
	Kaynağı içi				
	% Soru14 içi	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tablo 14’de katılımcıların mali destek kaynağı ile 14. Soru ifadesine verdikleri cevapların dağılımına bakıldığında, mali destek kaynağı gruplaması içinde gerçekte doğru bir ifade olan 14. soruya %66.7 gibi yüksek bir oranla “yanlış” yanıtını veren grubun KYK bursu alan öğrenciler olduğu görülmüştür. 14. soru için doğru yanıtına yönelimler incelendiğinde ise mali yardım almadığını bildiren öğrenciler %75.0 le diğer gruplara kıyasla daha doğru bir hükme vardıkları gözlenmiştir.

Tablo 15. Mali Destek Kaynağı ve 15. Soru Arasındaki İlişki

$\chi^2(4)= 17.132, p<.01$			Bugün cebimizde bulunan 100 TL, yarın elimize geçecek olan 100 TL'den daha değerlidir.			
			Yanlış	Bilgi Yok	Doğru	Toplam
Mali Destek Kaynağı	KYK Bursu	% Mali Destek Kaynağı içi	53.3%	26.7%	20.0%	100.0%
		% Soru15 içi	16.0%	10.8%	3.8%	9.0%
		Adj. Res.	2.1	0.4	-2.3	
	KYK Kredisı	% Mali Destek Kaynağı içi	25.5%	36.4%	38.2%	100.0%
		% Soru15 içi	28.0%	54.1%	26.3%	32.9%
		Adj. Res.	-0.9	3.1	-1.8	
	Mali Yardım Alımı	% Mali Destek Kaynağı içi	28.9%	13.4%	57.7%	100.0%
		% Soru15 içi	56.0%	35.1%	70.0%	58.1%
		Adj. Res.	-0.4	-3.2	3.0	
	Toplam	% Mali Destek Kaynağı içi	29.9%	22.2%	47.9%	100.0%
		% Soru15 içi	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tablo 15’de bir bakıma enflasyon bilgisi ile ilişkilendirilen 15. soru ifadesine verilen cevaplar incelendiğinde, ilgili soruya “bilgi yok” diyenler arasında en yüksek oran %54.1 ile KYK kredisı alan öğrenciler olduğu gözlenmiştir. Benzer şekilde soru bazında doğru yanıtına yönelim %70.0 ile en yüksek mali destek almayan öğrencilerden oluşmuştur. Grup içi yüzdelikler incelendiğinde ise yine mali yardım almayan bireyler en düşük yüzdelik ile (%13.4) “bilgi yok” seçeneğine ve en yüksek yüzdelik ile (%57.7) “doğru” seçeneğine yöneldikleri gözlenmiştir. Bu bilgiler ışığında mali yardım almayan öğrencilerin finansal bilgi düzeylerinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

3.1.6. Kredi Kartı Kullanımı ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İstatistiksel İlişkiler

Katılımcılara yöneltilen 16 sorudan sadece 8. 9. ve 15. sorulara verilen yanıtlar ile kredi kartı kullanımı arasında istatistiksel bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($\chi^2(2)= 10.090, p<.01, \chi^2(2)= 6.175, p<.05$ sırasıyla).

Tablo 16. Kredi Kartı Kullanımı ve 8. Soru Arasındaki İlişki

$\chi^2(4)= 7.754, p<.05$			Bileşik faiz ile, faiz ve anapara üzerinden faiz kazanılır.			
			Yanlış	Bilgi Yok	Doğru	Toplam
Kredi Kartı	Evet	% Kredi Kartı Kullanımı içi	30.2%	43.0%	26.7%	100.0%
		% Soru8 içi	59.1%	40.2%	63.9%	50.0%

Kullanımı	Adj. Res.	1.4	-2.8	1.9	
	% Kredi Kartı Kullanımı içi	20.9%	64.0%	15.1%	100.0%
Hayır	% Soru8 içi	40.9%	59.8%	36.1%	50.0%
	Adj. Res.	-1.4	2.8	-1.9	
Toplam	% Kredi Kartı Kullanımı içi	25.6%	53.5%	20.9%	100.0%
	% within Soru8	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tablo 16 ‘da verilen bilgiler incelendiğinde, öğrencilerin kredi kartı kullanımına ilişkin grup içi yüzdelikleri her iki grupta da oransal olarak daha çok “bilgim yok” seçeneğine yönelim gözlenmiştir (sırasıyla, %43.0 ve %64.0). Ancak bu yönelim oranı kredi kartı kullanmayan öğrencilerde çok daha yoğun olarak gözlenmiştir zira ilgili soruya “bilgim yok” seçimi kredi kartı kullanmayan öğrencilerde %59.8 ile daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 17. Kredi Kartı Kullanımı ve 9. Soru Arasındaki İlişki

$\chi^2(2)= 10.090, p<.01$			Net ücret, brüt ücret üzerinden vergi kesildikten sonra alınan ücrettir.			
			Yanlış	Bilgim Yok	Doğru	Toplam
Kredi Kartı Kullanımı	Evet	% Kredi Kartı Kullanımı içi	27.9%	27.9%	44.2%	100.0%
		% Soru9 içi	68.6%	36.4%	53.5%	50.0%
		Adj. Res.	2.5	-2.8	0.8	
	Hayır	% Kredi Kartı Kullanımı içi	12.8%	48.8%	38.4%	100.0%
		% Soru9 içi	31.4%	63.6%	46.5%	50.0%
Toplam		Adj. Res.	-2.5	2.8	-0.8	
		% Kredi Kartı Kullanımı içi	20.3%	38.4%	41.3%	100.0%
		% Soru9 içi	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tablo 17’de kredi kartı kullanımı ile 9. soruya verilen yanıtlar incelendiğinde, gerçekte doğru bir hükmü ifade eden bu soruya, “yanlış” yanıtını verenler arasında kredi kartı kullanan bireylerin yüzdesi %68.6 olarak gözlenmiştir. Benzer şekilde ilgili soruya “bilgim yok” seçiminde bulunanların %63.6’sı kredi kartı kullanmayanlardan oluşmaktadır. Kredi kartı kullanmayan grubun kendi içlerindeki dağılımları incelendiğinde ise yine yüksek oranda (%48.8) ile “bilgim yok” seçimine yöneldikleri gözlenmiştir.

Tablo 18. Kredi Kartı Kullanımı ve 15. Soru Arasındaki İlişki

$\chi^2(2)= 6.175, p<.05$			Bugün cebimizde bulunan 100 TL, yarın elimize geçecek olan 100 TL’den daha değerlidir.			
			Yanlış	Bilgim Yok	Doğru	Toplam
Kredi Kartı	Evet	% Kredi Kartı Kullanımı içi	32.6%	27.9%	39.5%	100.0%
		% Soru15 içi	56.0%	61.5%	40.0%	49.4%

Kullanımı	Adj. Res.	1.1	1.7	-2.4	
	% Kredi Kartı Kullanımı içi	25.0%	17.0%	58.0%	100.0%
Hayır	% Soru15 içi	44.0%	38.5%	60.0%	50.6%
	Adj. Res.	-1.1	-1.7	2.4	
Toplam	% Kredi Kartı Kullanımı içi	28.7%	22.4%	48.9%	100.0%
	% Soru15 içi	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tablo 18’de katılımcıların kredi kartı kullanımları ile 15. soruya verdikleri cevaplar arasındaki ilişki incelenmiştir. Katılımcılarından kredi kartı kullananların %32.6’sı ifadeye “yanlış” yanıtını verirken, %39.5’i “doğru” yanıtı vermiştir. Kredi kartı kullanmayanların ise, %25’i “yanlış”, %58’i “doğru” yanıtı vermiştir. Doğru bir ifade olan 15.soruya kredi kartı kullanan katılımcılar %40 oranında “doğru” yanıtı verirken, kredi kartı kullanmayanlar %60 oranında “doğru” yanıtını tercih etmişlerdir.

Yapılan araştırma sonucunda katılımcıların, “Öğrenim görülen yarıyıl”, “anne veya babanın eğitim seviyesi”, “mezun olunan lise türü”, “daha önce alınmış herhangi bir finans eğitimi”, “aile gelir düzeyi”, “finansal durumun başarıya etki ettiği düşüncesi”, “finansal konuları kime danıştıkları” gibi değişkenler ile finansal okuryazarlık düzeyleri arasında istatistiksel açıdan önemli bir ilişki bulunmadığı görülmüştür.

SONUÇ

Dijital dönüşümün hızla gerçekleştiği günümüzde bireyler daha karmaşık finansal sistemler, ürünler ve hizmetler ile karşı karşıya bulunmaktadır. Bu hızlı değişim ve dönüşüm sürecinde bireylerin finansal fırsat ve risklere ilişkin farkındalık geliştirmeleri, bütçelerinin yönetimini doğru yapabilmeleri ve olası finansal sorunlara karşı öngörü geliştirebilmeleri mikro düzeyde bireylerin, makro düzeyde ise toplumun ekonomik gelişimine katkı sağlayacaktır.

Bu araştırmada, meslek yüksekokulu öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyi ile demografik özellikleri arasındaki ilişki ki-kare analizi ile incelenmiştir. Araştırmada, öğrencilerin demografik özellikleri ile finansal okuryazarlık düzeyini ölçmeye yönelik değişkenler arasında anlamlı ilişkiler tespit edilmiş ve analiz bulguları açıklanmıştır. Ankete katılan meslek yüksekokulu öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyini tespit etmeye yönelik ifadelerle verdikleri cevaplar incelendiğinde, öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyinin çok düşük olduğu görülmüştür. Finansal bilginin ve finansal okuryazarlık düzeyinin son derece önemli olduğu günümüz dünyasında, toplumun geleceğini temsil eden genç bireylerin finansal bilgi, tutum ve finansal uygulamalarda okuryazarlık düzeyinin yüksek olması gereklidir. Bu noktada, meslek yüksekokulu öğrencilerine finansal okuryazarlık düzeyini artırıcı finansal tutum ve davranışları şekillendirici eğitimler verilebilir. Finansal ihtiyaçlarına göre geliştirilmiş finansal okuryazarlık düzeyini artırıcı eğitim bireylere; doğru bütçe yönetimi, geleceğe yönelik finansal planlama, gelir artırıcı fırsatları yakalama ve değerlendirme, finansal karar alma konusunda yetenek ve beceri geliştirme, ekonomik ve finansal faaliyetlere katılma, bilinçli tutum ve davranış sergileme yönünde katkı sağlayacaktır. Bu katkı, mikro düzeyde bireyin ekonomik gücünü arttıracak, makro düzeyde ise ülkenin ekonomik ve finansal yönden gelişimini destekleyecektir. Araştırmanın bir meslek yüksekokulunda öğrenim gören öğrenciler üzerinde yapılması çalışmanın kısıtını oluşturmaktadır. Araştırma farklı öğrenci gruplarına yapılarak tekrarlanabilir ve karşılaştırma yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Aba Şenbayram, E. (2019). Finansal Okuryazarlık: Harran Üniversitesi Suruç Meslek Yüksekokulu Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma, Harran Üniversitesi İİBF Dergisi Cilt: 3 Sayı: 3.
- Akben Selçuk, E. (2015). Factors Influencing College Students' Financial Behaviors in Turkey: Evidence from a National Survey. *International Journal of Economics and Finance*, 7(6).
- Alkaya, A. ve Yağlı, İ. (2015). Finansal Okuryazarlık-Finansal okuryazarlık, Davranış ve Tutum: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İİBF Öğrencileri Üzerine Bir. *Journal of International Social Research*, 8(40).
- Bayram, S. (2015). Finansal Okuryazarlık ve Para Yönetimi Davranışları: Anadolu Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Uygulama. *Business & Management Studies: An International Journal*, 2(2).
- Beasley, T. M. and Schumacker, R. E. (1995). Multiple regression approach to analyzing contingency tables: Post hoc and planned comparison procedures. *The Journal of Experimental Education*, 64(1).
- Chen. H. and Volpe. Ronald P. (1998). An Analysis of Personal Finance Literacy Among College Students, *Financial Services Review*, 7(2).
- Coşkun, S. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Finansal Davranış ve Tutumlarının Belirlenmesi: Finansal Okuryazarlık Algıları Üzerine Bir Araştırma. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(7).
- Çam, V. A. ve Barut, A. (2015). Finansal Okuryazarlık Düzeyi ve Davranışları: Gümüşhane Üniversitesi Önlisans Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma. *Küresel İktisat ve İşletme Çalışmaları Dergisi*, 4(7).
- Danişman, E., Sezer, D. ve Gümüş, U. T. (2016). Finansal Okuryazarlık Düzeyinin Belirlenmesi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma, *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi*, 26(2).
- Demir, G., Cihangir, M. ve Şak, N. (2016). Demografik Özelliklerin Finansal Okuryazarlık Üzerine Etkisinin Multinomial Logit Model ile İncelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(25).
- Er, B., Şahin, Y. E. ve Mutlu, M. (2017). Finansal Eylem ve Finansal Okuryazarlık: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma”, *Finans Politik & Ekonomik Yorumlar*, C. 54, S. 630.
- Er, B. ve Taylan, A. E. (2017). Lise Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma, *Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi*. Aralık 7(14).
- Ergün, B., Şahin, A. ve Ergin, E. (2014). Finansal Okuryazarlık: İşletme Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(34).

- Fettahoğlu, S. (2015). Hane Halkının Finans Eğitimi ve Finansal Okuryazarlık Düzeyleri Üzerine Kocaeli’nde Bir Araştırma. Muhasebe ve Finansman Dergisi, 67.
- FODER (Finansal Okuryazarlık ve Erişim Derneği), <https://www.fo-der.org/foder-hakkinda/> (Erişim Tarihi: 29.04.2020).
- Kaya, M. ve Güneş, H. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin Analizi: Bankacılık ve Finans Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C.11, S.28.
- Kılıç, Y., Ata, H. A. ve Seyrek, I. H. (2015). Finansal Okuryazarlık: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma. Journal of Accounting & Finance, (66).
- Mercan, N. Oyur, E. Altınay, A. ve Aksanyar, Y. (2012). Ekonomi Okur Yazarlığına Yönelik Ampirik Bir Araştırma, Ekonomi Bilimleri Dergisi, S. 2.
- Okka, O. (2010). Finansal Yönetim: Teori ve Çözümlü Problemler. Ankara: Nobel Yayınları.
- Öcal, M. ve Özcan, K. (2018). Muhasebe ve Vergi Bölümü Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin İncelenmesi: Samsun Meslek Yüksekokulu Örneği, The Journal of Academic Social Science Studies, S.72.
- Öztürk, E. ve Demir, Y. (2015). Finansal Okuryazarlık ve Para Yönetimi: Süleyman Demirel Üniversitesi Akademik Personel Üzerine Bir Uygulama. Muhasebe ve Finansman Dergisi.
- Remund, David L. (2010). Financial Literacy Explicated: The Case for a Clearer Definition in an Increasingly Complex Economy, The Journal of Consumer Affairs, Vol. 44, No. 2.
- Sarıgül, H. (2014). A Survey of Financial Literacy Among University Students, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Ekim.
- Seyrek İ. H. ve Gül M. (2016). Finansal Okuryazarlık ve Girişimcilik Niyeti: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma, Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, 15(2).
- Utami, N. N. (2014). The Economic Literacy Education For Elementary School Students. IOSR Journal Of Humanities And Social Science (IOSR-JHSS, 19(11).